

Hvornår er man oprører?

Offentliggjort den 11. november 2013 som blogindlæg på www.u-landsnyt.dk

Det er grotesk, når danske medier bruger ordet ”oprørere” om AQMI og MUJOA, som for et år siden havde besat over halvdelen af Mali og stadig gør det usikkert at færdes i store dele af det indre Vestafrika.

Udviklingen i Mali og omegn kan bl.a. følges på www.tamoudre.org, hvis man kan lidt fransk. Jacqueline Dupuis fra Tamoudrés bestyrelse har regelmæssig telefonkontakt med mennesker i de tre største byer i den nordlige Kidal-region, dvs. Tessalit, Aguelhoc og Kidal, og nogle af indtrykkene fra disse samtaler gengives på hjemmesiden under overskriften ”Nouvelles de là-bas”. Dateret den 3. november er følgende udtalelse fra en gruppe kvinder fordelt på de tre byer. Jeg har forsøgt at oversætte fra fransk – med den usikkerhed, det giver, når udtalelserne er tænkt på tuaregisk og dernæst udtrykt på fransk i et skrattende apparat. Af hensyn til kvindernes sikkerhed kan Dupuis ikke oplyse navne. Originalteksten kan læses på <http://www.tamoudre.org/nouvelles/2621.html>

Vi ønsker at udtrykke vores raseri og bedrøvelse over mordene på journalisterne Ghislaine Dupont og Claude Verlon fra Radio France Inter, som var så nært knyttede til Afrika. Vi havde håbet, vi stod foran en opbygning af fredelige tilstande; men freden viste sig at være et fata morgana – den eksploderede mellem vores hænder, netop som vi var begyndt at ånde en smule friere.

Nej, det er ikke tuareger, der har udøvet denne ugerning. Vi siger nej til håbløsheden – vi vil have vores børn i skole og bekæmpe disse ignoranter, som ophober kapital ved hjælp af smugling og narkohandel.

Vi fik skolen i gang i Kidal, og det var organiseret af mennesker med lav uddannelse, men som bare var trætte af at vente på miraklerne udefra; men efter denne triste morgen må vi igen lukke skolen og se tiden an.

Vi gentager vores bedrøvelse og raseri og forsøger at bevare vores værdighed.

Med ordene ”disse ignoranter, som ophober kapital ved hjælp af smugling og narkohandel” mener kvinderne fra Kidal-regionen organisationen AQMI = Al-Qaida i Islamisk Maghreb, som sammen med Ansar Eddine (= Troens Forsvarer) herskede over Kidal- og Timbuktu-regionerne i det meste af 2012 og et stykke ind i 2013. Da AQMI og AE trængte et langt stykke ind i Mopti-regionen, greb styrker fra Frankrig og vestafrikanske lande ind og hjalp Malis regering med at tage regionerne tilbage; men repræsentanter for AQMI, AE og MUJAO gemmer sig stadig i byer og bjerglandskaber i Mali og Niger og har kontakter i det nordlige Burkina Faso. MUJAO = Bevægelsen for Enhed og Jihad i Vestafrika besatte i nævnte periode det nordlige Malis største by, Gao, og regionen af samme navn.

Det er svært at få øje på forskelle mellem AQMI og MUJOA. Begge kalder sig islamistiske, og begge ophober kapital ved hjælp af smugling – fra havnen i Lagos, Nigeria, til havne omkring Middelhavet – og handel med narko og cigaretter og gennem gidseltagninger, og ingen af dem kan tælle ret mange, som er født og opvokset i Mali, blandt deres medlemmer. Sidstnævnte gør det dybt absurd, at danske medier nærmest konsekvent benævner AQMI og MUJAO ”oprørere”, senest i forbindelse med mordene på de franske journalister – det mindste, man kan forlange, før dette ord

kan komme i anvendelse, må være, at en organisation (lille eller stor) overvejende består af mennesker, der stammer fra det område, der kæmpes om.

Ansar Eddine har en lige så ekstrem islamistisk dagsorden som AQMI og MUJOA og har f. eks. stået for ødelæggelserne af en række kulturminde i Timbuktu; men den har også taget afstand fra smuglinger af narko og cigaretter, selv om den får sine våben fra AQMI. Ansar Eddine består af mennesker fra området, men ganske få snese.

Andre aktører er HCUA = Det Øverste Råd for Azawads Enhed og de indtil videre stadig væbnede grupper, MNLA = Den Nationale Bevægelse for Azawads Befrielse og MAA = Azawads Arabiske Bevægelse. Ansar Eddine, HCUA og MNLA består af tuareger, MAA repræsenterer som navnet siger, det lille arabiske mindretal i området. HCUA ønsker kun at anvende fredelige midler for at fremme Azawads interesser (Azawad = regionerne Gao, Kidal og Timbuktu) og lægger pres på MNLA.

I hovedspalten på www.tamoudre.org kan man læse, at MNLA – efter aftale med HCUA og MAA – har lovet at rømme radiostationen i Kidal og de lokale regeringskontorer i samme by pr. 14. november. FN's udsending, Bert Koenders, og regeringen i hovedstaden, Bamako, repræsenteret ved forsoningsminister, Cheick Oumar Diarra, afventer de konkrete skridt og holder vejret i spænding, ikke mindst i det perspektiv, at der skal være parlamentsvalg i Mali den 24. november.

MNLA var den bevægelse, der i januar 2012 indledte oprøret mod centralregeringen i Bamako; men i løbet af de kommende måneder blev den løbet over ende af AQMI, Ansar Eddine og MUJAO. MNLA er den ”klassiske” oprørsbevægelse med lokal basis, primært i den tuaregisk dominerede Kidal-region, en opbakning som det er ganske umuligt at sætte procenter på, i et område, hvor alfabetiseringsprocenten er encifret, og mange lever som nomader.

MNLA og tidligere tilsvarende organisationer har foranstaltet væbnede oprør, når de – berettiget eller uberettiget – oplevede, at regeringen i Bamako løb fra sine løfter. I øjeblikket tager MNLA tilløb til at give aftalerne og freden endnu en chance.

Det giver mening at kalde MNLA ”oprører”; men AQMI og MUJOA består af algeriere, marokkanere, libyere, mauretaniere, nigerianere og mange andre nationaliteter, dog næsten ingen fra Mali. Derfor er det absurd og udtryk for overfladisk og mangelfuld journalistik at kalde disse to for oprørere i en sammenhæng, der vedrører Mali.